

REITTIKUVAUSTEN KIRJOITUSOHJE MAASTOPYÖRÄILYREITEILLE

30.9.2019

Joel Kauppinen, Ylläs ympärivuotiseksi -hanke

Reittikuvaus on osa asiakkaille annettavaa reitti-informaatiota. Palvelusta riippuen reitti-info voi sisältää ainakin seuraavia asioita.

- Reitin nimi
- Kartta (esim. etapin vaikeusaste, kulkusuunta, taustakartan laatu, palvelusymbolit, muut visualisoinnit)
- Kuvia
- Videoita
- Korkeusgraafi
- Symboleita palveluvarustuksesta tai reittityypistä: kota, tulipaikka, vaativuusluokitus, kivikkoinen tms.
- Numerotietoa: pituus, käytettävä aika, nousu- ja laskumetrit, korkein kohta yms.
- Muita eroteltuja detaljeja kuten: lähtöpaikka, suositeltu ajankohta, kiertosuunta, pyöräilygenre ym.
- Reittikuvausteksti

Reitti-infoa ja siihen liittyvää kuvausta kirjoittaessa on hyvä tietää, mille kohderyhmälle kuvaus ja reitti on suunnattu. Maastopyöräily on laaja käsite ja eri maastopyöräilyn alalajit poikkeavat tyyliltään. Hyvällä reitti-infolla puhutellaan tavoiteltua kohderyhmää ja vältetään väärät mielikuvat (kuva 1). Oikein tehdyllä reittikuvauksella täytetään kuluttajaturvallisuuslain vaade antaa asiakkaalle riittävästi tietoa palvelusta.

Kuva 1. Reitti-infolla tulee vastata asiakkaan tarpeeseen saada riittävästi tietoa reitistä (muokattu lähteestä: tuntematon nettilähde).

Pyöräilijän tulee saada reitistä riittävästi tietoa, niin että hän pystyy vertaamaan reitin vaativuutta omiin pyöräilytaitoihin. Tarkistusvinkki: jos maastopyöräilijällä on viisi erilaista maastopyörää, hyvän reitti-infon ansiosta pyöräilijä osaa valita sopivimman pyörän reitille.

Tutkimusten mukaan ihmiset käyttävät yhteen tekstiin tai nettisivuun lyhyen, muutaman kymmenen sekunnin pituisen ajan. On siis hyvä tarjota tärkeät asiat tiiviisti ja helposti luettavassa muodossa. Tarpeettoman pitkiä tekstejä on syytä välttää.

Reittikuvaus on suositeltavaa jakaa ingressitekstiin ja varsinaiseen kuvailutekstiin. Ingressitekstillä herätetään asiakkaan kiinnostus ja ohjataan löytämään helposti asiakkaalle sopiva reitti. Kuvailutekstissä kerrotaan tarkemmin, kenelle reitti sopii ja mitä siltä sopii odottaa. Joissakin palveluissa, tekstiä on jaoteltu palvelussa eri välilehdille, mutta kannattaa harkita tarkkaan, kuinka moneen palaan tekstiä jakaa, kuinka pitkät tekstit ovat tarpeellisia ja mikä tieto on syytä tarjota käyttäjälle ensimmäisenä.

Reitin nimeäminen

Parhaimmillaan nimityksestä tulee käsite ja se markkinoi itseään ja koko aluetta. Reitn nimeämisessä on hyvä miettiä tavoiteltua kohderyhmää, alueen/paikkojen ominaispiirteitä, esitteisiin, viittoihin ja nettiin sopivaa muotoa (ei liian pitkä) sekä kieltä. Lisäksi on tärkeää, että nimi ei sekoitu muihin nimiin. Samankaltaiset nimet saattavat aiheuttaa sekaannuksia myös hätätilanteessa. Kulkija, hätäkeskus sekä pelastajat saattavat sekoittaa samankaltaisia reittinimiä ja apu suuntaa väärään paikkaan.

Reitin nimi kannattaa pitää yksikielisenä mm. netti- ja karttahakuja varten. Jos nimi sisältää vieraskielisiä sanoja, ne pidetään vieraskielisinä joka paikassa (esim. alamäkipyöräilyrata voisi olla Gentle Devil, ja sitä ei suomenneta suomenkielissä kuvauksissa, kuin ehkä tehostekeinona). Vastaavasti suomenkielisiä nimityksiä ei käännetä eri kielille, mutta on hyvä avata esimerkiksi Kesänkijärvi muotoon "around Lake Kesänkijärvi", jos halutaan kertoa, että reitti menee järven ympäri.

Ingressiteksti

Pari lausetta, mistä selviää, kannattaako lukea pidemmälle. Jos mahdollista toteuttaa, niin ingressi poikkeavalla fontilla.

- Kenelle sopii, tai minkä henkinen reitti
- Reitn kohokohta tai kohokohdat
- Kuinka suosittu, "klassikot"

Kuvailuteksti

Varsinainen teksti on suositeltavaa jakaa kappaleisiin aiheiden mukaan. Sopivaa kappalejako kannattaa pohtia. Sen tulisi kuitenkin pysyä enemmän tai vähemmän samankaltaisena kaikissa kuvauksissa. Jako voisi olla esimerkiksi seuraava:

1. Reitin kuvaus maastopyöräilyn näkökulmasta
 - o tästä pitää selvittää riittääkö pyöräilijän taidot/kunto ja sopiiko kalusto kyseiselle reitille (en välttämättä kuitenkaan mainitsisi millä pyörällä pitää ajaa).
 - o Miten reitti on merkitty/opastettu.
 - o Lisäksi sen pitää kertoa, onko reitti sellainen, mikä on pyöräilyllisesti kiinnostava kyseiselle pyöräilijälle (mikä reitistä tekee esim. keskivaikean).
 - o Ja jos se on märkä/vältettävä esim. sateisena aikana tai pysyy hyvin kuivana, kuivuu nopeasti, on aikaisin lumivapaa tai jos reitillä on esimerkiksi lumenviipyymiä.
2. Reitin kohokohdat, taukopaikat, maisemakuvaukset, eläimet, vuodenajat, muu yleinen informaatio
 - o jos reitti on pyöräilijälle sopiva, niin tällä tekstillä pitäisi myydä reitti pyöräilijälle ingressitekstin lisäksi.
 - o Ympäristöä kuvatessa kannattaa huomioida, että ihmiset kokevat ympäristön eri tavalla. Esimerkiksi jylhä tunturimaisema ei välttämättä ole jylhä vuoristossa asuvalle vaan tunturit ovat pikemminkin loivia, mutta kauniita kumpuja.
3. Reitin opastus, mikäli tarpeellista (kannattaa mainita myös, jos reittiä ei ole merkitty maastoon)
4. Loppuun muut reittiä koskevat erityishuomiot, mikäli ei ole vielä aiemmin mainittu, esim. muista sulkea portti, tarkista aukioloajat, vaihtoehtoiset reittilinjatukset, suositeltu kiertosuunta ym.

Tekstikuvailuissa tulee käyttää täsmällisiä sanavalintoja (esim. "reitin korkeusero" ja "reitillä kertyvät korkeusmetrit" ovat eri asioita, puhutaanko "tunturin laesta" vai "huipusta") sekä välttää hymistelyä ja epämääräisiä kuvauksia (esim. "omat haasteensa", "omaa vaihteluun", "lähes suoraan").

Jos reitillä tai kohteella on ainutlaatuisia ominaisuuksia, nämä kannattaa tuoda esille, mutta keksityt kuvaukset on parempi jättää pois – ne sopivat lähinnä kiikkutuolimatkailuun.

Yleisesti kannattaa jättää tarkat matkat, numeroarvot ym. pois teksteistä, jos ne selviävät reittisivulta muuten - kuten digitaalisissa palveluissa tuppaa selviämään. Pitkien numerosarjojen lukeminen on raskasta ja tietoa on usein tarpeetonta toistaa moneen kertaan. Poikkeuksena numeroille teksteissä voisi pitää esim. sellaisia etappeja, missä on suunnistamisen kannalta oleellista tietää tarkkoja matkoja. Myös esim. tunturin laelle nousevan reitin muusta luonteesta poikkeavan osuuden nousumetrit on relevanttia ilmoittaa. Usein numeroarvot on mahdollista kirjoittaa nätisti auki: "reitti nousee parisataa metriä ylös

tunturiin". Näillä numerotiedoilla voi sitten keulia mökillä, eikä tarvitse laskea kartasta korkeuskäyriä.

Reitin opastus- ja merkinnät on hyvä mainita tekstissä. Jos reitti ei ole viitoitettu/merkitty, reittikuvauksesta on hyvä käydä ilmi tarkemmin kuinka reitti löytyy ja miten sillä pysyy.

Tekstiä kirjoittaessa kannattaa miettiä myös hakukoneoptimointia eli millaisia sanavalintoja tekstissä tekee. Optimointia varten saattaa olla tarvetta syöttää tekstiin kuvailevia sanoja, kuten yötön yö jne. Tätä varten voi tehdä sanalistan ja tarvittaessa sanaselitykset vaikeille termeille. Sanalistoilla voidaan pelata myös, kun kirjoitetaan jollekin tietylle asiakasryhmälle. Näin tekstistä tulee helpommin kohderyhmän kielistä, etenkin jos kirjoittaja ei tunne tavoiteltua kohderyhmää kovin hyvin.

Reitti-infon kuvat

Kuvat ovat tehokas ja hyvä tapa kertoa ympäristöstä. Ne ovat myös tärkeä huomion herättäjä. Kuvien laatuun on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Niiden tulisi olla sopivia tavoiteltavaa kohderyhmää varten.

Kun otat tai valitset kuvia, huomioi mm.:

- ajoympäristö (polku + maisemat),
- ajoasento, -tyyli,
- ajokalusto
- vaatetus
- vuodenaika, sää

Kuville on myös hyvä kirjoittaa lyhyet kuvatekstit.

Yleinen kuvaus pyöräilykohteesta

Pyöräilykohteen näkökulmasta on tärkeää kirjoittaa yleisesti alueen pyöräilystä muualle kuin reittiteksteihin. Yleiskuvauksessa voi kertoa sellaisia asioita, mitkä pätevät kutakuinkin kaikille reiteille. Tässä kannattaa kuvata enemmän ympäristöä, sesonkeja, erikoisuuksia (esim. syksyllä ja talvella voi ajaa pimeällä lampun kanssa ja nähdä revontulia), maailman puhtainta ilmaa ja sitä, miksi ylipäättään kannattaa pakata pyörä autoon, junaan tai lentokoneeseen (miksi Euroopasta asti pitää tulla lappiin ajamaan pyörällä?).

Tästä yleiskuvausaineistosta voi varovasti ottaa ja toistaa joitain juttuja itse kuvailuteksteissä, kun ne ovat erityisen relevantteja. Esim. "Kukastunturin päällä hengität maailman puhtainta ilmaa", "Kirkkaalla säällä voit nähdä horisontissa Pallaksen suurtunturit" (Ylläksellä Ylläksen tunturit eivät jää huomaamatta, mutta noita Pallaksen kumpuja ei välttämättä huomaa, jos niitä ei osaa katsoa
-> jos niiden katselun mainitsee tekstissä, niin ihmiset saattavat kiinnittää asiaan huomiota ja tähyillä horisonttiin ja löytää ne, ehkä tsekkailta kartasta vähän suuntia jne.).

Mallikuvaus (faktat voi olla väärin)

Kesänkijärven kierros

Kesänkijärven kierros on yksi suosituimmista helpoista Ylläksen lähireiteistä. Reitti kulkee kauniissa tunturimaisemissa ja se sopii myös lapsille ja aloitteleville maastopyöräilijöille.

Reitti kulkee Kesänkijärven ympäri. Se on pääosin leveää, sorastettua polkua, jonka pystyy ajamaan tavanomaisilla pyöräilytaidoilla. Kesängin keitaan päässä on leveä, helppo teräspitkosuus. Hormistonjänkän yli menevät pitkospuut vaativat erityistä tarkkaavaisuutta ja hyvää tasapainoa. Vaihtoehtoisesti pitkospuut voi kiertää pyöräilemällä tietä pitkin. Reitillä on lyhyitä ja loivia mäkiä. Etenkin Kellostapulin puoleinen flow-polkuosuus on hauskaa ajettavaa. Kesänkijärven kierros on viitoitettu valkoisilla reittiviitoilla.

Lisäksi kannattaa lisätä sellainen kuva, missä näkyy hyvin nuo vaativat puupitkokset. Jokainen voi itse päätellä haluaako ajaa pitkoksia vai onko parempi kiertää tai valita toinen reitti.

Reitti kulkee avaran jänkän ja vanhojen kuusimetsien halki Pallas-Yllästunturin kansallispuistoon. Puolessa välissä reittiä Kesänkijärven rannassa on Kesängin keitaan maisemalaavu ja kahvio. Muista ottaa mukaan taskurahaa tai nuotioherkkuja!

Sesonkiaikana Kesänkijärven reiteillä voi olla paljon kulkijoita. Reitillä on hyvin tilaa kohdata ja ohittaa. Muista hidastaa kohdatessa muita kulkijoita, ja pitkospuilla on kohteliasta antaa kävelijöille tietä. Pyöräilijöiden suositellaan kiertävän tämä reitti vastapäivään.

